

Een studie over *Simulium*-larven, benevens eenige Errata op mijn boekje over Nederlandsche *Diptera*

door

J. C. H. DE MEIJERE.

Door Dr. A. L. J. Sunier werd ik opmerkzaam gemaakt, naar aanleiding van wat ik in mijn onlangs verschenen boekje: „Inleiding tot de kennis der Nederlandsche Tweevleugelige Insecten (Diptera)” over *Melusina*-(*Simulium*-) larven vermeld, dat hij in zijn Indische periode studies over Javaansche exemplaren van deze familie gemaakt heeft, die, zooals hij schrijft, op hoogst fatsoenlijke manier begraven werden in het Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië (LXXVIII, 1919, p. 26—44; LXXIX, 1920, p. 205—220). Inderdaad schijnen deze zeer zorgvuldige onderzoekingen aan de aandacht der dipterologen ontsnapt te zijn; ik vond ze althans nergens bij lateren vermeld en heb mijn eigen mededeelingen ontleend aan „Die Süßwasserfauna Deutschlands”, Diptera door Gr ü n b e r g, dat ik toevallig thuis had, daar ik *Simulium*-larven nooit had kunnen vinden.

De door Sunier onderzochte larven waren afkomstig uit den bruisenden bergstroom Tji Heulang aan de Zuid-Westelijke helling van den Pangerango. Zijne artikelen dragen beide den titel: Over eene *Simulium*-larve uit een bergstroom van den Goenoeng Pangerango, en hebben een Engelsch résumé. Sunier heeft reeds gezien, dat bij de voortbeweging op de wijze der spanrupsen deze larven eerst hun voorste hechtorgaan (den valschen poot van den prothorax), daarna hun achterste hechtorgaan (den zoogenaamden zuignap), beide rondom met een breeden krans van haakjes, bevestigen in een spinselvlokje, dat uit de mondopening op de onderlaag wordt gebracht; hij kon ook alle détails van dit spinselvlokje door bewerking met inkt zichtbaar maken, terwijl in 1923 de zoo precieze Tonnoir nog spreekt van „une certaine quantité de matière glutineuse, dont elle forme habituellement ses fils de soie”; hij zag ook, dat deze larven zich op een dergelijke manier stroomopwaarts bewegen kunnen. Omtrent de waaivormige organen terzijde van den kop merkt hij op, dat deze haren geen afzonderlijke rotatorische functie hebben, daar dit in snelstroomend water geen effect zoude hebben, maar gezamenlijk als zeven dienen om organischen detritus en micro-organismen tegen te houden, die dan, nadat de waaier door opvouwing met zijn distale einde voor de mondopening wordt gebracht, daaruit door de borstels der ook nauwkeurig geschetste monddeelen in den mond worden gebracht. Ook de spinselcocon van de poppen wordt uitvoerig behandeld. De onder zijn leiding door inlanders vervaardigde afbeeldingen zijn zeer fijn afgewerkt, zooals wij dat van hen gewend zijn.

Dit is dus weer een voorbeeld van het passeeren van Nederlandsche literatuur, waarvan in de vergadering van 3 Juli 1943 door Dr. Mac Gillavry ook eenige gevallen besproken zijn.

In Faune de France, 12, Diptères, Nematocères piqueurs, noemt Ségu y deze studie in zijn literatuur-opgave ook niet; Sunier heeft bovendien nog vergeleken Maxwell Lefroy, Indian Insect Life; Meinert, De eucephale Myggelarver; Mense, Handbuch der Tropenkrankheiten; Malloch, A preliminary classification of Diptera, Bulletin Illinois State Lab. Natur. Hist. Vol. 13; German, Kentucky agricult. experim. Station No. 159, 1912; Ward and Whipple, Fresh water biology; terwijl Ségu y na 1920 nog literatuur heeft van Edwards, Fries, Petersen, Dampf en Tonnoir. Een door Malloch genoemde publicatie van Johannsen: Bull. 68, N. Y. State Mus. 1903, p. 345—350 heeft Sunier niet kunnen krijgen, maar noemt haar wel in den text p. 33: hierin zijn de organen goed beschreven, maar hun functie minder uitvoerig dan bij Sunier.

Het zij mij vergund, hier tevens eenige *Errata* op mijn bovengenoemd boekje te vermelden:

- p. 10 regel 11 v. b. staat: 1903, lees 1803.
 p. 16 „ 10 v. o. „ kop, lees top.
 p. 30 „ 12 v. b. „ Falt., lees Felt.
 p. 31 „ 17 v. o. „ cnopoides, lees conopoides.
 p. 40 „ 18 v. b. „ bovenzijde, lees onderzijde (waarvoor de vliegen onder water gaan).
 p. 42 „ 3 v. b. „ opzoeken, lees afwachten of opzoeken.
 p. 42 „ 11 v. b. „ verongelukken. Hierna toe te voegen:

Dan is er nog de *Gonia*-groep, die de zeer kleine eieren legt op bladeren in de nabijheid der begeerde rupsen. Bij het eten krijgen deze die eieren in hun

darmkanaal en de larfjes boren zich vandaar in hunne lichaamsholte.

- p. 54 regel 16 v. b. staat : m, lees m_1 .
 p. 58 „ 9 v. b. „ Kükendal, lees Kükenthal.
 p. 58 „ 15 v. b. „ paläartkischen, lees paläarktischen.
 p. 59 „ 13 v. o. „ 1907, lees 1895.
 p. 61 „ 13 v. o. „ t-m, lees r-m.

Amsterdam, N. Amstellaan 174; Jan. 1945.

Bradycellus Sharpi Joy, een nieuwe Carabide voor de Nederlandsche Fauna

door

P. J. BRAKMAN.

Bij de bestudeering van het prachtige nieuwe Fransche Carabidenwerk van Jean-
nel (Coléoptères Carabiques I en II, Faune de France nos. 39 en 40, 1941 en 1942)
vielen mij de vindplaatsopgaven van bovengenoemde soort op: kusten van het Kanaal
en van den Atl. Oceaan vanaf Boulogne tot aan de Loire, Engeland en Ierland. Het
kon immers zeer goed mogelijk zijn, dat een soort, die zoo ver noordelijk aan de Kanaal-
kust voorkomt ook, via België, onze kusten bereikt. Een revisie van mijn *verbasci*-
materiaal deed mij daarna vermoeden, dat mijn geheele materiaal van deze soort, ge-
vangen op Walcheren (Oostkapelle V-1939, 6 exx. gezeefd uit afgevallen blad in de
bosschen achter de duinen) tot *Sharpi* behoorde en dat *verbasci* in mijn collectie niet
vertegenwoordigd was. Toen de heer Brouerius van Nidek mij daarna enkele
echte *verbasci*-exemplaren uit zijn collectie ter kennisname toezond, kreeg ik zekerheid,
dat al mijn bovengenoemd materiaal tot de nieuwe soort *Sharpi* behoort. Deze is zeer
nauw verwant aan *verbasci*, doch laat zich vrij gemakkelijk als volgt onderscheiden:

verbasci Duft.

Gevleugeld. Basis van het halsschild aan de achterhoeken sterk naar voren gebogen,
de achterhoeken zeer stomp, niet uitstekend. De zijden van het halsschild voor de
achterhoeken zeer weinig uitgebogen, de basis weinig of niet smaller dan de voorrand.
De randgroef van het halsschild zet zich op de basis voort, de basis daardoor over
 $\frac{1}{4}$ van de breedte gerand. Dekschilden naar achteren weinig verbreed, roodgeel tot
roodbruin van kleur. De penis is korter dan bij *Sharpi*, het apicale deel geleidelijk
versmald, toegespitst.

Sharpi Joy.

Ongeveugeld. Basis van het halsschild aan de achterhoeken minder sterk naar voren
gebogen, de achterhoeken duidelijk, als een kleine spits uitstekend. De zijden van het
halsschild voor de achterhoeken zeer duidelijk uitgebogen, de basis duidelijk smaller
dan de voorrand. De randgroef van het halsschild eindigt bij de achterhoeken, de
basis totaal ongerand. Dekschilden naar achteren duidelijk verbreed, steeds donker
zwartbruin van kleur. De penis is langer, het apicale deel plotseling versmald, aan
den top afgerond.

Het zou interessant zijn te weten of de nieuwe soort, in 1912 uit Engeland beschre-
ven, tot dusver slechts algemeen over het hoofd werd gezien en nog noordelijker aan
onze kust, event. de Duitse Noordzeekust, voorkomt of dat Zeeland de uiterste
noordgrens van haar verspreidingsgebied vormt. Een onderzoek van het *verbasci*-
materiaal der diverse collecties kan hierin licht brengen.

Nieuw en St. Joosland, Juli 1944.

De lotgevallen der collecties Wasmann en Schmitz

door

G. L. VAN EYNDHOVEN

Er is goed nieuws omtrent de heroemde mierencollectie van wijlen Pater Erich
Wasmann S.J., welke in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht werd be-
waard en in 1943 naar Duitschland werd overgebracht. Zij is te Berlijn in goede
conditie teruggevonden en na een uitstедigheid van $2\frac{1}{2}$ jaar behouden in Maastricht
teruggekeerd. Het eerst ontving de Redactie deze heugelijke tijding van Drs. P. J.
Bels, die een tweetal krantenberichten uit Limburg zond, welke voor het archief